

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 20 sierpnia 2025 r.
znak sprawy: DŻW.zz.058.2.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 11214 z dnia 01.08.2025 r.

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 11214 z dnia 01.08.2025 r. Pośła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Pana Jarosława Sachajki w sprawie dramatycznego wzrostu zachorowań na choroby pasożytnicze pochodzenia zwierzęcego, braku refundacji leczenia oraz zaniechania odrobaczania lisów w ramach szczepień przeciwko wściekliznie przedstawiam odpowiedzi na pytania nr 1, 3 i 4 pozostające w zakresie kompetencji resortu rolnictwa.

Ad 1. Ile odnotowano w Polsce przypadków toksokarozy, bąblowicy, giardiozy, włośnicy, leptospirozy i innych zoonoz pasożytniczych w latach 20 22 – 2025, z rozbiem na województwa i grupy wiekowe?

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (1) organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą system zbierania, przechowywania, analizowania, przetwarzania danych i przekazywania informacji dotyczących występowania chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania i obowiązkowi rejestracji, a także podlegających obowiązkowi monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników

chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Spośród zoonoz pasożytniczych organy Inspekcji Weterynaryjnej gromadzą informacje dotyczące przypadków wystąpienia: toksoplazmozy, bąblowicy i włośnicy. Szczegółowe dane dotyczące występowania w latach 2022 - 2025 na terytorium Polski toksoplazmozy, bąblowicy i włośnicy u zwierząt zostały przedstawione w załączniku do odpowiedzi na niniejszą interpelację¹.

Należy przy tym zauważyć, że liczba stwierdzonych przypadków/ognisk:

- bąblowicy z roku na rok spada, tj. w 2022 r. stwierdzono 13 427 przypadków, w 2023 r. – 8840 przypadków, w 2024 r. – 7532 przypadki, a w I półroczu 2025 r. stwierdzono 4566 przypadków,
- włośnicy spadła z 270 przypadków stwierdzonych w 2022 r. do 249 przypadków stwierdzonych w 2024 r., a w I półroczu 2025 r. odnotowano 99 ogniska.

Z kolei toksoplazmoza, na przestrzeni ww. lat, stwierdzona została tylko raz w 2024 r. oraz w I półroczu 2025 r. stwierdzono jeden przypadek.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach w ramach Programu wieloletniego na lata 2024 –2028 Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego (2) realizuje zadania obejmujące między innymi:

- monitoring występowania włośni u typowych wektorów na obszarach zwiększonego ryzyka wystąpienia włośnicy w celu oceny występowania włośni u świń w ogniskach włośnicy, u dzików w rejonach zwiększonego ryzyka zarażenia włośniami oraz u innych zwierząt mogących być wektorami inwazji na tych terenach,
- określenie dynamiki inwazji tasiemców z rodzaju *Echinococcus* w wybranych populacjach lisów w Polsce oraz ocenę możliwości transmisji tych pasożytów na zwierzęta domowe – w aspekcie zagrożenia zdrowia ludzi w celu oceny zmian w ekstensywności inwazji *Echinococcus* spp. u lisów w Polsce oraz

¹ Źródło: Główny Lekarz Weterynarii

- określenia możliwości przeniesienia tej inwazji na zwierzęta domowe – w aspekcie zagrożenia dla zdrowia ludzi,
- ocenę występowania pasożytniczych pierwotniaków *Toxoplasma gondii* w produktach pochodzenia zwierzęcego (w mięsie świń i bydła) wraz z oceną żywotności pasożyta, w aspekcie zagrożenia zdrowia konsumentów,
 - ocenę występowania pasożytniczych pierwotniaków z rodzaju *Cryptosporidium* i *Giardia* w stadach owiec na terytorium RP, które stanowią jedną z przyczyn biegunek u ludzi i stanowią problem w hodowlach zwierząt,
 - ocenę parazytologicznych zagrożeń dla zdrowia ludzi i zwierząt związanych z nawozowym wykorzystaniem odpadów i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego ze względu na fakt, że odpady te mogą zawierać m.in. formy rozwojowe takich pasożytów jak glisty z rodzajów *Ascaris*, *Toxocara* czy *Baylisascaris* oraz tasiemców z rodzaju *Echinococcus* – będących zagrożeniem nie tylko dla zdrowia, ale i dla życia ludzi.

Ponadto, w 2024 r. ww. Instytut zrealizował zadanie pn. „Zwierzęta wolno żyjące jako rezerwuar zakaźnych i inwazyjnych czynników chorobotwórczych groźnych dla zdrowia ludzi i zwierząt gospodarskich”, którego celem była ocena występowania 18 wybranych czynników chorobotwórczych stanowiących istotne zagrożenia epidemiologiczne, w tym także tych o charakterze zoonotycznym, będących patogenami chorobotwórczymi dla człowieka, niosących istotne zagrożenia dla zdrowia publicznego. Badaniom poddano próbki od wolno żyjących ptaków (200), wolno żyjących przeżuwaczy (1700), dzików (1600) i lisów (410), w tym w kierunku występowania *Toxocara*, *Uncinaria*, *Toxoplasma gondii*, *Alaria alata*, *Sarcocystis* spp.

Powyższe działania z zakresu zdrowia publicznego mają na celu ocenę występowania chorób odzwierzęcych, a ich wyniki ostateczne wyniki posłużą do ewentualnego zaplanowania lub podjęcia przyszłych działań następczych w obszarze weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego.

Ad 3. Dlaczego w Polsce, w ramach programów szczepień lisów przeciwko wściekliznie, nie stosuje się jednocześnie tabletek odrobaczających zawierających prazikwantel lub inne środki przeciwko tasiemcom i nicieniom?

Ad 4. Czy analizowano koszty i skutki zdrowotne wprowadzenia skojarzonego programu szczepień i odrobaczania dzikich zwierząt – wzorem Niemiec czy Szwajcarii? Czy istnieje jakakolwiek analiza skuteczności dotychczasowych programów w ograniczaniu chorób pasożytniczych u ludzi?

Zgodnie z urzędowym Rejestrem Produktów Leczniczych Dopuszczonych do Obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (<https://rejestry.ezdrowie.gov.pl/rpl/search/public>), obecnie na terytorium Polski do obrotu dopuszczono dwanaście weterynaryjnych produktów leczniczych dla gatunku lis. Wśród wymienionych dwunastu weterynaryjnych produktów leczniczych pięć z nich stanowią immunologiczne weterynaryjne produkty lecznicze będące doustnymi szczepionkami przeciwko wściekliźnie.

W ww. rejestrze nie ma weterynaryjnych produktów leczniczych dopuszczonych do obrotu na terytorium Polski zawierających substancje czynne o działaniu przeciwpasożytniczym, które byłyby zarejestrowane do stosowania u zwierząt gatunku lis.

Immunologiczne weterynaryjne produkty lecznicze (IWPL) stosowane w celu szczepienia lisów przeciwko wściekliźnie zawierają w składzie wyłącznie substancję czynną służącą uodpornieniu lisów, przeciwko wściekliźnie. Nie ma dostępnych preparatów służących jednocześnie odrobaczaniu i szczepieniu. Nie ma możliwości ingerowania w produkt służący szczepieniu poza zakładem wytwórczym, ponieważ mogłoby to doprowadzić do uszkodzenia tego produktu lub zmniejszenia jego wytrzymałości zwłaszcza, że podstawowym sposobem dystrybucji szczepionek jest zrzut lotniczy.

Warto przy tym zaznaczyć, że co do zasady odrobaczanie zwierząt, a zwłaszcza tych, które mają kontakt ze środowiskiem, należy regularnie powtarzać. Z reguły preparaty nie są skuteczne na formy larwalne, zatem podane jednorazowo nie zapewnią skutecznego odrobaczania a kontakt ze środowiskiem sprzyja ponownemu zarażeniu.

Z posiadanych informacji wynika², że na terytorium UE inicjatywa związana z odrobaczaniem zwierząt dzikich była podejmowana w Czechach, przy czym

² Źródło: Główny Lekarz Weterynarii

dotyczyła ona przeżuwaczy w ramach pozyskiwania zwierząt łownych. Na terytorium tego państwa była ona finansowana przez czeski odpowiednik Polskiego Związku Łowieckiego.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że uwzględniając powyższe aspekty aktualnie nie planuje się przygotowania i realizacji skojarzonych programów szczepień i odrobaczania dzikich zwierząt na terytorium Polski.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1057)
- (2) Uchwała nr 238 Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego”(M. P. poz. 1476)

Załączniki:

1. Dane dotyczące występowania bąblowicy, włośnicy i toksoplazmozy w latach 2022-2025 (źródło: Główny Lekarz Weterynarii)